

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ
 - 7.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป
 - 7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.2 ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 117 คน จำแนกเป็นดังนี้

3.1.1 จำแนกตามเพศ แยกเป็น เพศชาย จำนวน 61 คน และหญิง จำนวน 56 คน

3.1.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แยกเป็น ประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี จำนวน 12 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 11 - 20 ปี จำนวน 39 คน และประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 66 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเจซีและมอร์แกน จากจำนวนประชากรตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 102 คน เทียบสัดส่วนเพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละเพศและประสบการณ์ในการทำงาน แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากตามลำดับ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเองพร้อมกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 102 ชุด จากนั้น ผู้วิจัยประสานโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอรับแบบสอบถามเก็บคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 102 ชุด เป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์สามารถใช้วิเคราะห์ ข้อมูล ได้ทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์การวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลจากแบบสำรวจรายการ มาวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แบบสอบถามตอนที่ 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาคร่าวส่วนประมาณค่า วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยรวมและรายด้าน เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ โดยการทดสอบ t – test แบบ Independent โดยรวมและรายด้าน เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การทดสอบ ค่า F (F – test แบบ One - Way ANOVA)

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปรากฏผลตามลำดับ ดังนี้ คือ

5.1 ผลการศึกษาความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปรากฏผล ดังนี้

5.1.1 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 7 ด้าน เรียงลำดับด้านที่มีความพึงพอใจจากสูงไปหาค่า คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านลักษณะของงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านการบังคับบัญชาและการนิเทศ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง และด้านรายได้เป็นอันดับสุดท้าย

5.1.2 รายด้าน

- 1) ด้านความสำเร็จของงาน อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับด้านที่มีความพึงพอใจจากสูงไปหาค่า คือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ความสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายทันตามกำหนดเวลา ผลสำเร็จของงาน ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนการปฏิบัติงาน และวิธีการแก้ปัญหาและการป้องกันปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน
- 2) ด้านการยอมรับนับถือ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับด้านที่มีความพึงพอใจจากสูงไปหาค่า การได้รับการยอมรับ ยกย่องและชมเชยจากผู้บังคับบัญชา ผลงานที่ปฏิบัติเป็นที่ยอมรับของ

บุคคลทั่วไป การได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ได้รับการยอมรับยกย่อง ชมเชยจากผู้บังคับบัญชา และการได้รับมอบหมายงานอื่นนอกจากงานประจำจากผู้บังคับบัญชา

3) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ความก้าวหน้าในตำแหน่งปัจจุบัน การมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การได้รับโอกาสที่จะได้เลื่อนตำแหน่ง และการได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

4) ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ การได้รับผิดชอบงานที่ตรงกับสายงาน หรือตรงตามตำแหน่ง การได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา การมีอิสระในการทำงานและการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมกันภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5) ด้านลักษณะของงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ ลักษณะของงานที่ทำในปัจจุบันตรงตามความรู้ความสามารถ งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีปริมาณเหมาะสมกับตำแหน่งความรับผิดชอบ งานที่ปฏิบัติมีวิธีการและเป้าหมายที่ชัดเจน ท่านได้ปฏิบัติงานในลักษณะที่มีความยากและท้าทายความสามารถ และงานที่ปฏิบัติมีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

6) ด้านนโยบายและการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ แนวทางการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การนำนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสู่การปฏิบัติ ระเบียบข้อบังคับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และนโยบายและการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

7) ด้านการบังคับบัญชาและการนิเทศ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ ผู้บังคับบัญชามีภาวะความเป็นผู้นำ การนิเทศ ติดตาม กำกับงานของผู้บังคับบัญชา ความมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชา ความเป็นประชาธิปไตยของผู้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงาน

8) ด้านรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือการเบิกเงินค่าเบียดเบียน ค่าพาหนะในการเดินทางไปราชการ การพิจารณาความคิดความชอบในการเลื่อนขั้นเงินเดือน และการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้ข้าราชการในสำนักงาน อัตราเงินเดือนที่ได้รับ และเงินวิทยฐานะหรือเงินค่าตอบแทนที่ได้รับ

9) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือความเอื้ออาทรภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าคือการมีโอกาสพบปะสังสรรค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ความสามัคคีภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม

10) ด้านสภาพการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ สภาพบรรยากาศในห้องปฏิบัติงาน การจัดบริเวณที่จอดรถภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สภาพแวดล้อมภายในบริเวณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความสะอาดของสำนักงาน และความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงาน

5.1.3 จำแนกตามเพศ พบว่า

1) เพศชาย มีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ระดับปานกลาง 8 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าได้ดังนี้ คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการยอมรับนับถือ ด้านสภาพการทำงาน ด้านการบังคับบัญชาและการนิเทศ ด้านความรับผิดชอบ ด้านลักษณะของงาน ด้านความสำเร็จของงาน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง และด้านรายได้อยู่ในอันดับสุดท้าย

2) เพศหญิง มีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าได้ดังนี้ คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านลักษณะของงานด้านความรับผิดชอบ ด้านสภาพการทำงาน ด้านการบังคับบัญชาและการนิเทศ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านรายได้และด้านนโยบายและการบริหาร อยู่ในอันดับสุดท้าย

5.1.4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

1) ประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ ดังนี้ คือ ด้านสภาพการทำงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการบังคับบัญชาและการนิเทศ ด้านลักษณะของงาน ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง เป็นอันดับสุดท้าย

2) ประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ระดับปานกลาง 9 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการบังคับบัญชาและการนิเทศ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านความสำเร็จของงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านลักษณะของงาน ด้านนโยบายและการบริหาร และด้านรายได้ เป็นอันดับสุดท้าย

3) ประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ ดังนี้ คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบด้านสภาพการทำงาน ด้านการบังคับบัญชาและการนิเทศ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง และด้านรายได้ เป็นอันดับสุดท้าย

5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการใน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน สรุปได้ ดังนี้ คือ

ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านลักษณะของงาน ด้านนโยบายและการบริหาร และด้านรายได้ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านการบังคับบัญชาและการนิเทศ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านสภาพการทำงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน

5.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน สรุปได้ดังนี้ คือ

ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านความรับผิดชอบ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านรายได้ และด้านสภาพการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านลักษณะของงาน การบังคับบัญชาและการนิเทศ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่าไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบรายคู่แล้ว พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 คู่ ได้แก่ ข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี ข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป และข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสำเร็จของงานและด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป และข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป ด้านการยอมรับนับถือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านรายได้ และด้านสภาพการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี กับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี

6. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัย พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจ และควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า งานที่ปฏิบัติเป็นลักษณะงานประจำ ข้าราชการแต่ละคนมีงานที่อยู่ในความรับผิดชอบชัดเจน ตรงตามสายงาน มีคำสั่งมอบหมายงาน ให้ปฏิบัติชัดเจน ตรงตามความรู้ความสามารถ ตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง โดยมีขอบเขตการให้บริการ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานทางด้านการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน ซึ่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน มีจำนวนมากจึงเป็นภารกิจงานและความรับผิดชอบมีมากตลอดปี จะมีวันหยุดเฉพาะวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันหยุดราชการประจำปี ซึ่งแตกต่างจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียน จะมีวันหยุดระหว่างปีภาคเรียนของนักเรียน ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีงานที่ปฏิบัติจำนวนมาก ส่วนรายได้ หรือเงินเดือนน้อย โดยเฉพาะข้าราชการที่มีอายุราชการไม่ถึง 10 ปี ส่วนมากจะยังไม่ได้รับเงินวิทยฐานะ แต่ข้าราชการในสำนักงานก็จะได้รับการยอมรับนับถือ ได้รับความสำคัญและการให้เกียรติจาก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากต้องอาศัยความร่วมมือ การให้ความช่วยเหลือจากข้าราชการในสำนักงาน เพื่อสิทธิประโยชน์ของตนเอง และของโรงเรียน เช่น ด้านการบริหารงานบุคคล เช่นการจัดทำบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเลื่อนตำแหน่ง ด้านบริหารทั่วไป ด้านการเงินและสินทรัพย์ ด้านวิชาการ และด้านสวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้นและจากสาเหตุดังกล่าว อาจเป็นมูลเหตุทำให้ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรงค์ศักดิ์ ไชยแสน (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมคาย ชันชเกษ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจจากปัจจัย จูงใจและปัจจัยสุขภาพจิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ สุพรรณ ทองจันทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย
เขต 1 มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก และ
เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อเรียงลำดับข้อที่มี
ระดับความพึงพอใจจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับ คือ การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันของข้าราชการ
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความจริงใจความเอื้ออาทรภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
และการมีโอกาสพบปะสังสรรค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น
เพราะว่า ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 นั้นมีความใกล้ชิดสนิท
สนมซึ่งกันและกัน มีความจริงใจให้กัน การปฏิบัติงานมีลักษณะของเครือญาติ และให้ความ
ช่วยเหลือ เกื้อกูล พึงพาอาศัยซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ต่างให้ความสนใจช่วยเหลือซึ่งกันและ
กัน สิ่งที่ทำให้อยากทำงานหรือเพื่อนร่วมงานเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อการปฏิบัติงานและผลงาน
ด้วย หากบุคคลสนิทสนมกันในหน่วยงาน โดยไม่มีการแบ่งแยกเพศ หรือประสบการณ์ในการ
ทำงาน ดังนั้นจึงทำให้มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูง และจากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลทำให้
ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ด้านนี้ สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของวัด ไรสง
(Vatthaisong, 1972 : 468) ที่พบว่าครู อาจารย์ ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
เป็นความพึงพอใจในลำดับต้น สอดคล้องกับ ธนอมทรัพย์ มะลิซ้อน (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้
ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านเพื่อนร่วมงาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง
กับ อดุลย์ คำจันทร์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ครูมีความพึงพอใจ
ในการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุพัฒน์
ทองจันทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือน
ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า
ด้านเพื่อนร่วมงานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านรายได้ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ และ
อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าอัตราเงินเดือนที่ได้รับ เงินวิทยฐานะหรือเงิน
ค่าตอบแทนที่ได้รับ ไม่เหมาะสมกับหน้าที่และปริมาณงานที่รับผิดชอบ ประกอบกับสภาพ
เศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีค่าครองชีพสูงขึ้นมาก แต่หากเงินเดือนที่ได้รับมีการปรับเพิ่มขึ้น

เล็กน้อย และตลอดจนงบประมาณก็มีไม่เพียงพอ สำหรับการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ทำให้ไม่เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ การได้เลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีมีข้อจำกัด และสวัสดิการและผลประโยชน์ก็แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ สอดคล้องกับ อุดลย์ คำจันทร์ (2546 : 108) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านเงินเดือนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านนี้ต่ำที่สุด และสอดคล้องกับ สุพัฒน์ ทองจันทร์ (2547 : 57) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนใน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านรายได้และผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ

6.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในภาพรวมแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ การปรับเปลี่ยนหน้าที่ การเปลี่ยนย้ายสถานที่ทำงาน ภาระงานเปลี่ยนไป ก็อาจเป็นมูลเหตุทำให้เพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์สวัสดิ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการพลเรือนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เสือโต (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนโปธิเทคนิคระยอง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ครูชายและครูหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านลักษณะของงาน ด้านนโยบายและการบริหาร และด้านรายได้ เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการหญิงในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จะเป็นศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการ มีเงินวิทยฐานะ และอาจเป็นเพราะว่า เพศชายเป็นหัวหน้า

ครอบครัว มีภาระที่จะต้องใช้จ่ายมากมีความจำเป็นด้านการเงินสูง ต้องการเป็นผู้นำ โดยเฉพาะในด้านตำแหน่งงาน ต้องการเป็นหัวหน้ากลุ่ม หรือหัวหน้างาน แต่เนื่องจากในระบบราชการ จะมีกรอบอัตรากำลังในตำแหน่งดังกล่าวน้อย ซึ่งหากได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มหรือหัวหน้ากลุ่มงานแล้ว จะทำให้ได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น มีเงินวิทยฐานะ ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น มีการยอมรับนับถือมากขึ้น ทำให้เพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติแตกต่างกัน สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เสือโต (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียน โปลีเทคนิคระยอง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ครูชายและครูหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านลักษณะของงาน ด้านนโยบายและการบริหาร และด้านรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ อำนวย บันลือวงศ์ (2547 : 66) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในการบริหารงานวิชาการแบบโปรแกรมวิชาของสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า ด้านความรับผิดชอบ ด้านลักษณะของงาน และด้านนโยบายและการบริหาร เพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

สำหรับด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านการบังคับบัญชาและการนิเทศ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านสภาพการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในระบบราชการนั้น มีระเบียบ แนวปฏิบัติ กฎ เกณฑ์ที่ชัดเจนในการกำหนดตำแหน่ง สายการบังคับบัญชา ทำให้เพศชายและหญิงได้รับการปฏิบัติจากผู้บังคับบัญชาเหมือนกัน และในสภาพการทำงานที่อยู่ ห้องทำงานก็อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันทำให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ มงคล ชีระกุล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 10 พบว่า ครูชายและครูหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ คมคาย จันทร์เกษ (2544 : 83) ที่ศึกษาความพึงพอใจจากปัจจัยจูงใจและปัจจัยสุขภาพจิต ในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญเพศชายและหญิง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

6.3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการที่มีอายุราชการมาก จะเป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์

คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ย่อมทำให้ระดับการปฏิบัติงานดี มีความพึงพอใจต่อสภาพการทำงานมากกว่าข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ทำให้มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เสือโต (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียน โปลีเทคนิคระยอง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน และสัมพันธ์กับ พงศ์ ทรดาล (2540 : 45-49) ที่ได้กล่าวว่า ประสบการณ์ในการทำงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน คือ ถ้าบุคคลทำงานในองค์กรจนเกิดความชำนาญในงานมากขึ้น ก็จะทำให้บุคคลนั้น เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และไม่ยอมเปลี่ยนงาน

เมื่อพิจารณารายค่า พบว่า ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านความรับผิดชอบ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านรายได้ และด้านสภาพการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าปริมาณงาน และความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นตามประสบการณ์ในการทำงาน หรือตามอายุราชการ ตามระดับหรือตำแหน่งที่แตกต่างกัน ด้านความสำเร็จในการทำงาน ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่มากจะมีความพึงพอใจมาก โดยเฉพาะข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป เนื่องจากอายุราชการมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะมีตำแหน่งสูงขึ้น ความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ส่วนรายได้นั้น ข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 10 ปี และข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี ได้รับเงินเดือน จะไม่ได้รับเงินมีค่าตอบแทนหรือเงินวิทยฐานะ เหมือนกับข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป เนื่องจากการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้นนั้น มีการกำหนดระยะเวลาหรือกำหนดประสบการณ์ในการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาด้วย ทำให้ความพึงพอใจ แตกต่างกัน โดยเฉพาะข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1- 10 ปี จะได้รับเงินเดือน อัตราค่าเบี่ยงเลี้ยง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางราชการน้อยกว่าข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ นากิล (Nagel, 1987 :33) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมินิ โซด้า พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เสือโต (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียน โปลีเทคนิคระยอง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ ในการทำงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อพิจารณา ด้านลักษณะของงาน ด้านการบังคับบัญชา และการนิเทศ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานคล้ายคลึงกัน ทุกคนรับผิดชอบภาระงานตามตำแหน่งหน้าที่ ตรงตามสาย งาน และ มีความรัก ความเอื้ออาทรให้กัน มีความสนิทสนมกัน มีการพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจการบริหารของผู้บังคับบัญชา สอดคล้องกับ คมคาย จันทร์เกษ (2544 : 83-84) ที่ศึกษาความพึงพอใจจากปัจจัยเชิงใจและปัจจัยสุขภาพจิต ในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความ พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่า ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านรายได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชา ควรหาแนวทางจัดสวัสดิการภายในสำนักงาน และสนับสนุนส่งเสริมข้าราชการให้มีวิทยฐานะ หรือมีเงินประจำตำแหน่ง

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรศึกษารูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้ข้าราชการเข้ารับ การอบรมเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งที่มีวิทยฐานะหรือมีเงินประจำตำแหน่ง